Организација за безбедност и соработка во Европа
Мисија во Скопје

Milieukontakt Macedonia

РЕЗУЛТАТИ ОД СЛЕДЕЊЕ НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА АРХУСКАТА КОНВЕНЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Наоди од мониторинг на веб страните на институциите во однос на постапките кои предвидуваат учество на јавност во донесување на одлуки поврзани со животната средина

14.12.2021, Скопје

Учество на јавноста во донесување на одлуки поврзани со животната средина

ЧЛЕН 6, УЧЕСТВОТО НА ЈАВНОСТА ВО ОДЛУЧУВАЊЕТО ПО КОНКРЕТНИ АКТИВНОСТИ, АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА
ЧЛЕН 7, УЧЕСТВОТО НА ЈАВНОСТА ВО ОДНОС НА ПЛАНОВИТЕ, ПРОГРАМИТЕ И ПОЛИТИКИТЕ ПОВРЗАНИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА
ЧЛЕН 8, УЧЕСТВОТО НА ЈАВНОСТА ВО ТЕКОТ НА ИЗГОТВУВАЊЕТО НА ИЗВРШНИТЕ ПРОПИСИ И/ИЛИ НА ОПШТО ВАЖЕЧКИТЕ ПРАВНО ОБВРЗУВАЧКИ НОРМАТИВНИ ИНСТРУМЕНТИ, АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА
ЧЛЕН 17, ЗЖС, НАЧЕЛО НА УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТА И ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ,
ЧЛЕН 61, ЗЖС, ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПЛАНСКИТЕ ДОКУМЕНТИ, ИЗГОТВУВАЊЕТО НА ПРОПИСИ И УЧЕСТВОТО НА ЈАВНОСТА ВО ПОСТАПКАТА
ЧЛЕН 65, ЗЖС, СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА
ЧЛЕН 69, ЗЖС, ИЗВЕСТУВАЊЕ И УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТА
ЧЛЕН 76, ЗЖС, ПРЕДМЕТ НА ОЦЕНАТА НА ВЛИЈАНИЈАТА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
ЧЛЕН 80, ЗЖС, ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА НАМЕРАТА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТОТ
ЧЛЕН 90, ЗЖС, ДОСТАПНОСТА НА ДОКУМЕНТИТЕ И НА ИНФОРМАЦИИТЕ ЗА ОЦЕНАТА НА ВЛИЈАНИЈАТА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ДО ЈАВНОСТА
ЧЛЕН 91, ЗЖС, ЈАВНА РАСПРАВА
ЧЛЕН 99, ЗЖС, ОБЈАВУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО ЗА А-ИНТЕГРИРАНАТА ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА
УРЕДБА ЗА УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТА ВО ТЕКОТ НА ИЗРАБОТКАТА НА ПРОПИСИ И ДРУГИ АКТИ, КАКО И ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОД ОБЛАСТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Пред усвојување на планскиот документ и во рок од 5 дена од денот на комплетирањето на извештајот за СОЖС, органот кој го подготвува планскиот документ, објавува информации кои се однесуваат на нацртот на планскиот документ и Нацрт извештајот за СОЖС, местото каде што може да се направи увид и информација за постапката за учество на јавноста

МЖСПП и органите засегнати од имплементацијата на планските документи, правните и физичките лица и јавноста можат да го доставаат своето мислење во рок од 30 дена од денот на доставувањето, односно објавувањето на информациите/документите.

Органот е должен, при изработката на планскиот документ, да ги земе предвид мислењата добиени од јавноста и да подготви посебен извештај од консултацијата со јавноста.

МЖСПП е должен да обезбеди одржување на јавна расправа, најмалку 5 дена пред истекувањето на рокот по однос на студијата за ОВЖС, да обезбеди достапност на информациите кои се потребни на јавноста за учество во јавната расправа, како и да ги извести здруженијата на граѓани формирани за заштита и за унапредување на животната средина од подрачјето на кое се спроведува проектот.

Во рок од 7 дена од денот на приемот на комплетното барање за ИЕД, МЖСПП или ЕЛС се должни да го објават на својата Интернет страница.

Во рок од 15 дена од денот на објавувањето на барањето, јавноста треба да има пристап до достапните информации потребни за оформување на мислењата и на ставовите,

Нацртот на А-интегрираната еколошка дозвола се објавува за јавноста која може да ги достави своите забелешки во рок од 14 дена од објавувањето на нацртот на дозволата. На барање на јавноста, операторот е должен да организира јавна расправа за Нацрт А - интегрираната еколошка дозвола.

Јавниот увид може да трае најмалку 30 дена

Јавната расправа се одржува најмалку 15 дена од денот на ставање на увид, а најдоцна 5 дена пред истекот на рокот за јавен увид

Учество на јавност согласно
Закон за просторно и урбанистичко планирање

ЧЛЕН 28, СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ВРЗ ЗДРАВЈЕТО НА ЛУЃЕТО

- СОЖС СЕ СПРОВЕДУВА ПРИ ДОНЕСУВАЊЕ НА ГУП, УПС, УПВНМ, ЛУПД И ДУПД И ДУП ДОКОЛКУ НЕ БИЛА СПРОВЕДЕНА СОЖС ПРИ ДОНЕСУВАЊЕТО НА ГУПОТ
- ДОНЕСУВАЧОТ НА УПД ТРЕБА ДА ДОНЕСЕ ОДЛУКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ИЛИ ОДЛУКА ЗА НЕСПРОВЕДУВАЊЕ НА СОЖС, ВО КОЈА СЕ ОБРАЗЛОЖЕНИ ПРИЧИНИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕТО ОДНОСНО НЕСПРОВЕДУВАЊЕТО НА ОЦЕНКАТА, НА НАЧИН И ПОСТАПКА ПРОПИШАНИ СО ЗАКОНОТ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.
- ОДЛУКАТА И ФОРМУЛАРОТ ТРЕБА ДА СЕ ДОСТАВАТ ДО МЖСПП (8 ДЕНА ДА ДОНЕСЕ РЕШЕНИЕ) И ДА СЕ ОБЈАВАТ НА ВЕБ СТРАНАТА НА ДОНЕСУВАЧОТ НА УПД (15 ДЕНА – ЈАВНОСТА МОЖЕ ДА ДАДЕ КОМЕНТАРИ)

ЧЛЕН 34, СТРУЧНА РАСПРАВА НА НАЦРТ НА ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

- СТРУЧНА РАСПРАВА ПО НАЦРТОТ НА ГУП НАЈДОЦНА ВО РОК ОД 10 ДЕНА ОД ПРИЕМОТ НА НАЦРТОТ НА ГУП
- ЗАБЕЛЕШКИ ПО НАЦРТОТ НА ПЛАНОТ, НАЈДОЦНА ВО РОК ОД 5 РАБОТНИ ДЕНА ОД ОДРЖУВАЊЕТО НА СТРУЧНАТА РАСПРАВА,
- ОД СТРУЧНАТА РАСПРАВА СЕ ИЗРАБОТУВА ИЗВЕШТАЈ, КОЈ СО ЗАПИСНИК ОД РАСПРАВАТА И СО ПОСЕБНИ ОБРАЗЛОЖЕНИЈА ЗА ПРИФАТЕНИ И НЕПРИФАТЕНИ ЗАБЕЛЕШКИ ОД СТРУЧНАТА РАСПРАВА ГО ИЗРАБОТУВА СТРУЧНА КОМИСИЈА, СЕ ИЗРАБОТУВА НАЈДОЦНА ВО РОК ОД 10 РАБОТНИ ДЕНА ОД ДЕНОТ НА ЗАВРШУВАЊЕТО НА СТРУЧНАТА РАСПРАВА И ИСТИОТ Е СОСТАВЕН ДЕЛ НА ПРЕДЛОГОТ НА ПЛАНОТ, А СЕ ПРИКАЧУВА И ВО ЕЛЕКТРОНСКА ФОРМА ВО ИНФОРМАЦИСКИОТ СИСТЕМ Е-УРБАНИЗАМ.
- ЈА ЗА ПРЕДЛОГ НА ДУП ТРАЕ НАЈМАЛКУ 10 РАБОТНИ ДЕНА, А ЗА ПРЕДЛОГ НА УПС И УПВНМ НАЈМАЛКУ 5 ДЕНА
- ЗА СПРОВЕДЕНАТА ЈП И ЈА СЕ ИЗРАБОТУВА ИЗВЕШТАЈ СО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ ЗА ПРИФАТЕНИТЕ И НЕПРИФАТЕНИТЕ ЗАБЕЛЕШКИ ЗА УРБАНИСТИЧКИОТ ПЛАН (ВО РОК ОД 5 ДЕНА)

Недостатоци при мониторингот на објави за учество на јавноста (СОЖС)

- Објава на нацрт плански документ без Нацрт Извештај за СОЖС и обратно
- Не секогаш се прави и објавува одлука и формулар за спроведување или неспроведување на СОЖС – не секогаш е достапна 15 дена за коментари од јавноста
- Објавен Нацрт План, Стратегија и после 5 дена се закажува јавна расправа
- Не се информирани и поканети сите заинтересирани страни
- Одредена инвестиција за изградба на постројка за третман на комунален отпад пропаѓа поради пропустите за информирање и вклучување на граѓаните во донесувањето на одлуки
- Се објавува Нацрт Извештај за СОЖС, но не се објавува извештај за консултации со јавноста и Финален Извештај

Недостатоци при мониторингот на објави за учество на јавноста (УПД)

- Се објавува соопштение за Јавен увид, анкета, расправа, без да биде објавен планскиот документ (или се објавува само синтезен дел). Нецелосно соопштение
- Не објавите од урбанизам многу ретко претходи одлука за спроведување или неспроведување на СОЖС
- Многу често се објавува соопштение во петок, а стручната расправа е во понеделник
- Во овој период не е виден објавен записник од стручна расправа или извештај од јавна анкета
- Во овој период не е виден објавен Конечен плански документ каде треба да бидат вклучени овие документи
- Некогаш не се објавува датум кога е објавен планскиот документ
- Линкот не се отвара и не може да се превземе планскиот документ
- Често се објавува само решение за одобрување на проектна програма без објавување на проектна програма

ЗАКЛУЧОЦИ

- Објавени информации на (не)прегледни места на веб страните
- Урбанистички плански документи – (не)запазување на процедура за ЈУ, ЈА, СР
- Голем дел од субјектите објавуваат информации само на e-urbanizam,
- Објава на (не)целосни плански документи
- Еден дел од субјектите не објавуваат датуми на објава на документи
- Нефункционални линкови за превземање на документите
- Постапки за СОЖС (не)запазување на постапка (одлука и формулар, Нацрт и Финален Извештај за СОЖС, извештај за консултации со јавност)
- Известување за намера за изведување на проект, Студија за ОВЖС – не се објавува известување/соопштение кога е доставена, каде може да се најде и начини на вклучување на јавност
- Известување за намера за изведување на проект, Студија за ОВЖС, соопштение за јавна расправа не секогаш се објавува на веб страна на општината
- При објава за барање или објава на ИЕД, не секогаш се објавува соопштение со начинот и можноста на учество на јавноста (право на јавна расправа)

ПРЕПОРАКИ

- Систем за следење на постапката во чекори за донесување на ДУП и други плански документи
- Јакнење на капацитети на одделенија/сектори кои работат урбанизам/природа/животна средина
- Доследно спроведување на постапките (учество на јавност)
- СОЖС и урбанистички плански документи
- Информирање на јавноста и давање разумни (доволни) рокови за коментари
- ЕНЕР ги објавува сите Предлог закони и Измени – дава и информации за коментари и контакт лице од надлежниот орган

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО

aleksandra.s@mkm.mk

070 666 230